

vora el Xúquer, el d'Alcoi és vora el «riu de *Moia*». Tots ells en àrees d'intens arabisme toponímic.

Cal pensar, doncs, en algun nom derivat de l'àrab *mâ* 'aigua'? D'aquí l'adj. *mâui* «aquaticus» (*RMa.*), a Algèria («terrain irrigable» (Beaussier); segons les 5 normes accentuals de l'hispanoàrab, el seu fem. *mâuija* s'havia d'accentuar *mâuia*. També hi tenim proves d'una variant *mûyya* (Boqtor); *muia* plural en el Marroc (Lerchundi), *Muia* NP a Algèria (*GGAlg.*)

En un mot: de cap manera no es pot considerar 10 arbitrari que aquests NLL val., arag. i conquense vinguin d'aqueix àr. vg. *muja* 'lloc aigualós'; i quan els moros abandonaren el Penedès, el canvi de -j- en j en català encara era només un fet fonètic en devenir. Aquesta etimologia, doncs, no és pas infundada. 15

(B) Una altra etim. aràbiga, però, està empernada fortament en les dues xocants menc. antigues, *Mox* de 1068 i *Mocho* de 1080, registrades per un filòleg tan fidedigne i informat com Miret i Sans. Una interpretació, comuna a aqueixes dues formes, seria a base d'una pronúncia *Moč*. Això coincideix en un grau impressionant amb el nom del Barranc i Font de *Mautx*, situats en el te. de La Nucia, que hem establert en un article (supra) com nom provinent de l'àr. *mayğ* nom d'acció, usat per Abendjobair, del verb que *RMa.* tradueix «fluctuare (undas maris)» i *PAlc.* *mumâwwağ* «ondoso» (Dozy).

Del NL de La Nucia també hi ha una variant, on el diftong *au* de l'àrab apareix reduït: oït així *El-Moix* al Castell de Guadalest. Doncs, encara més es pogué 30 reduir a la forma *Moč* de les mencions de *Moja* en els anys 1068 i 1080. I després fàcilment pogué esdevenir femení *Moj-a*, pel mateix fet del gènere femení del cat. *aigua*. Si bé *Moja* no és cap riu ni torrent, sí que es troba com el barranc de *Mautx*, al naixement del barranc que baixa cap a la Riera de Canyelles. 35

En conclusió, totes les recerques etimològiques que hem fet han acabat amb una negació, llevat de les aràbigues. Especialment en la varietat (B), aquesta 40 és digna d'aquiescència; i, si bé encara subjecta a dubtes, m'inclino, en definitiva, a veure-hi la final solució d'aquest obscur problema.

¹No és St.Cugat del Vallès, puix que hi havia a Moja una església de St.Cugat: com veiem en el doc. de 1089 (infra). — ²Holder, II, 605; Capelli, *Dizion. di. Abbreviature* 17; Cf. encara uns noms epigràfics: *Mogiancus* i un *Mogetius*, en Whatmough, *Dial. Anc. Gaul*, 83,68.

MOLA

1). Muntanya massissa de cim aplanat. *Serra de Mola Gran*, alineació muntanyosa que separa la vall 55 de Barravés (Alta Ribagorça) de la vall d'Aran. Cul-

mina en el *tossal de la Mola Gran* (2855 alt.). *La Mola*, a Osseja a l'Alta Cerdanya (XXIII, 31.10). *La Mola*, a Odelló (ibid, XXIII, 114.24). *La Mola*, altiplà (955 alt.) de les muntanyes de Prades, dins el municipi de la Febró (Cp. Tarr.). *La Mola*, cim (905 alt.) de la serra de Sant Llorenç del Munt. *Puig de la Mola*, cim (532 alt.) del massís de Garraf, en el terme d'Olivella. *Mola de Benet*, tossal de característica forma punxeguda damunt del poble d'Horta de Sant Joan (Terra Alta) (J.Cor., 1.1.1935). *La Mola*, a Benilloba (Mariola-Aitana) (XXXIII, 157.10). *La Mola*, NL antic del terme de Finestrat (Marina Val.) (any 1270; Mtz.Fdo. *Cat.Doc.Val.*). *La Mola Alta de Serrella*, poblal de la cultura del bronze, valencià, del municipi d'Alcoi. *Mola de Bicorn*, cim (904 alt.) del municipi de Bicorn (Canal de Navarres).

Altres orònims:

2). Collades: *Coll de Mola*, pas en el camí de Tuixén (Urgellet) a Gósol (Bgd.). Hi neix el *riu de Mola*, que més avall passa a formar el riu de La Vansa. *Coll de la Mola*, en el Vallespir, prop de les fonts del Tec (documentat l'any 1643 en el *Llibre Roig de Prats de Molló*, fol. 84r).

3). Penínsules: *La Mola*, península a l'extrem oriental de Menorca, que forma el sector septentrional de la bocana del port de Maó. *Sa Mola de Fornells*, gran promontori de la costa septentrional de Menorca, a l'E. del port de Fornells (XLIV, 29.12). *La Mola*, la part oriental de l'illa de Formentera, voltada de penya-segats.

4). Santuaris: *La Mare de Déu de la Mola*, santuari del municipi de Bonansa (A. Rbga.) a 1381 alt. Ho són també el de St. Llorenç del Munt i el de la Mare de Déu del Mont, entre Empordà i Garrotxa, dalt de sengles moles.

5). Castells dalt d'un cim: *Mola de Bàro*, antic castell del municipi d'Estac (Pall.Sob.). *Castell de la Mola*, antic castell del municipi de Novelda, situat al vessant oriental de la *muntanya de la Mola* (541 alt.), que domina la riba dreta de Vinalopó. *Lo Castell de la Mola*, a la Poble de Benifassà (Ports de Milla.). *La Mola*, a Peníscola (Maestr.) (XXVIII, 195.23).

6). Veïnats o masades (al peu o dalt d'una mola): *Sa Mola*, veïnat o masada del municipi de Felanitx. *Sa Mola*, a Manacor (Masc. 37E2). *Sa Mola*, a Orient (Mall. XL, 16.18; Masc 9D7). *Sa Mòla*, a Favàritx (Men.) (XLIV, 56.20; Masc. 8G1). *Era Mòla*, veïnat del terme de Canejan (Vall d'Aran).

7). Secundàriament designa corrents d'aigua o camins formats al peu d'una mola: *Sèquia de la Mola*, canal de regadiu a Litera. *Camí de la Mola*, a Carlet (Rib. de Xúquer) (xxx, 175.4). *Font de la Mola*, a Torrent (Horta Val.) (xxx, 136.12).

PLURAL, i DERIVATS i CPTS.

La Farga de Moles, llogaret del municipi d'Aravell (Urgellet), a l'esquerra de la Valira, vora la frontera amb Andorra.